

Corrents Teòrics en Arqueologia

Codi: 100725
Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500241 Arqueologia	OB	3	2

Professor/a de contacte

Nom: Rafael Micó Pérez
Correu electrònic: Rafael.Mico@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: espanyol (spa)
Grup íntegre en anglès: No
Grup íntegre en català: Sí
Grup íntegre en espanyol: No

Equip docent

Jordi Cortadella Morral

Prerequisits

Per dotar a l'alumnat d'una formació bàsica en els conceptes, teories i hipòtesis explicatives sobre les societats del passat que es deriven dels estudis arqueològics, cal que l'alumnat tingui uns coneixements previs en Prehistòria i Història en general, des de l'Antiga fins a la Contemporània.

Objectius

- Buscar, seleccionar i gestionar informació de forma autònoma tant en fonts estructurades (bases de dades, bibliografies, publicacions especialitzades) com en informació distribuïda a la xarxa.
- Adquirir habilitats per a l'anàlisi crítica de textos arqueològics, identificant i contextualitzant històricament els problemes plantejats i els recursos teòrics i metodològics emprats per a la seva resolució.
- Reconèixer i posar en pràctica les següents habilitats per al treball en equip: compromís amb el mateix, hàbit de col·laboració, capacitat per incorporar-se a la resolució de problemes.
- Debatre a partir del coneixement especialitzat adquirit en un context interdisciplinari.

Competències

- Contextualitzar els conceptes de la teoria arqueològica i el seu origen, i distingir els principals debats epistemològics i metodològics en les ciències socials.
- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.

- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.
- Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.

Resultats d'aprenentatge

1. Avaluar críticament les fonts i els models teòrics.
2. Buscar, seleccionar i gestionar informació de manera autònoma tant en fonts estructurades (bases de dades, bibliografies, revistes especialitzades) com en informació distribuïda a la xarxa.
3. Debatre a partir del coneixement especialitzat adquirit en un context interdisciplinari.
4. Dominar en el grau necessari els idiomes rellevants per a la pràctica professional.
5. Expressar-se eficaçment aplicant els procediments argumentatius i textuals en els textos formals i científics
6. Fer servir la terminologia adequada en la construcció d'un text acadèmic.
7. Identificar els desenvolupaments interdisciplinaris recents que afecten l'arqueologia.
8. Identificar les idees principals i les secundàries i expressar-les amb correcció lingüística.
9. Utilitzar el vocabulari tècnic específic i d'interpretació de la disciplina.

Continguts

S'exposaran les directrius teòriques i l'estructura metodològica de la disciplina arqueològica i es revisarà críticament el desenvolupament històric de l'arqueologia des dels seus orígens fins a l'actualitat.

1. Del mite al logos. L'arqueologia en el pensament grec.
2. Art i arqueologia.
3. Evolucionisme, difusionisme, particularisme i funcionalisme.
4. L'escola històrico-cultural: principis generals.
5. L'escola històrico-cultural i les tipologies cronoculturals.
6. L'arqueologia processual (*New Archaeology*) i el projecte d'una arqueologia científica.
7. El pensament postmodern i les arqueologies postprocessuals: perspectives crítiques i reivindicació interpretativa.
8. Materialisme històric i arqueologia: plantejaments des de V. G. Childe fins a l'actualitat.
9. Propostes i perspectives emergents en arqueologia.

Metodologia

L'assignatura es compon de classes teòriques i seminaris.

- A les classes teòriques s'introduiran els continguts centrals de cadascun dels temes, tot relacionant els diferents corrents teòrics amb el seu context històric i les problemàtiques que tracten de resoldre.

- En els seminaris s'efectuaran treballs en equip d'anàlisi d'aplicacions teòriques en la pràctica de l'arqueologia.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
-------	-------	------	--------------------------

Tipus: Dirigides			
Classes teòriques	40	1,6	1, 7
Tipus: Supervisades			
Seminaris pràctics d'aula	20	0,8	1, 2, 3, 4, 5, 8, 9
Tipus: Autònomes			
Treball i estudi individual o en grup	78	3,12	1, 2, 4, 7

Avaluació

L'assignatura serà avaluada mitjançant treballs individuals i/o en grup, presentacions públiques i proves escrites.

El sistema d'avaluació s'organitza en 3 mòduls, cadascun dels quals tindrà assignat un pes específic en la qualificació final:

- Mòdul de lliurament de treballs: en aquest mòdul s'avaluaran els treballs presentats durant el curs.
- Mòdul de presentacions públiques i debats en aula (seminari).
- Mòdul de proves escrites per reforçar la comprensió del vocabulari tècnic i dels models teòrics. Aquest mòdul quedarà restringit a la reavaluació.

Per accedir a la reavaluació, cal haver-se presentat a totes les activitats avaluable i haver superat com a mínim la meitat (nota de tall: 4 punts sobre 10).

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Lliurament de treballs	50	0	0	1, 2, 4, 5, 6, 7, 8, 9
Presentació de treball i debat en aula	20	10	0,4	3, 4, 5, 6, 8, 9
Proves teòriques	30	2	0,08	1, 5, 6, 7, 9

Bibliografia

BIBLIOGRAFIA BÀSICA

(el llistat bibliogràfic pot ser ampliat en el moment de tractar temes concrets)

Binford, L. R. (1962), "Archaeology as anthropology", *American Antiquity*, 28: 217-225.

Binford, L. R. (1988), *En busca del pasado. Descifrando el registro arqueológico*. Crítica, Barcelona.

Castro, P.V., Gili, S., Lull, V., Micó, R., Rihuete, C., Risch, R. i Sanahuja, Mª E. (2001), "Teoría de la producción de la vida social. Un análisis de los mecanismos de explotación en el sudeste peninsular (ca. 3000-1550 cal ANE)", *Astigi Vetus*, 1, pp. 13-54.

Childe, V. G. (1984), *La evolución social*. Alianza, Madrid.

- Clarke, D. L. (1968), *Analytical Archaeology*. Methuen, Londres (trad. cast. *Arqueología analítica*. Bellaterra, Barcelona, 1984).
- Courbin, P. (1982), *Qu'est-ce que l'archéologie?* Payot, París.
- Daniel, G. (1986). *Historia de la arqueología: de los anticuarios a V. Gordon Childe*. Madrid.
- Díaz-Andreu, M.; Mora, G.; Cortadella, J. (coord.) (2009). *Diccionario histórico de la arqueología en España (siglos XV-XX)*. Madrid.
- Gándara, M. (1981), "La vieja "Nueva Arqueología", *Boletín de Antropología Americana*, 3: 7-70.
- Gutiérrez Lloret, S., (1997). *Arqueología. Introducción a la historia material del pasado*. Alicante.
- Hempel, C. (1987), *Filosofía de la ciencia natural*. Alianza, Madrid.
- Hodder, I. (1988), *Interpretación en arqueología. Corrientes actuales*. Crítica, Barcelona.
- Johnson, M. H. (2000), *Teoría arqueológica. Una introducción*. Ariel, Barcelona.
- Johnson, M. H. (2006). "Archaeology and theoretical culture". *Archaeological Dialogues*, 13: 167-182
- Lambert-Karlovsky, C. (ed.) (1989). *Archaeological thought in America*. Cambridge.
- Lull, V. (2005), "Marx, Producción, Sociedad y Arqueología", *Trabajos de Prehistoria*, 62 (1), pp. 7-26.
- Lull, V. (2007), *Los objetos distinguidos. La arqueología como excusa*. Bellaterra Ediciones. Barcelona.
- Lull, V. (2017), "¿De qué se ocupa la arqueología?", *MARQ - Arqueología y Museos*, 8, pp. 9-22.
- Lull, V. i Micó, R. 1997, "Teoría arqueológica I. Los enfoques tradicionales: las arqueologías evolucionistas e histórico-culturales", *Revista d'Arqueologia de Ponent*, 7: 107-128.
- Lull, V. i Micó, R. 1998, "Teoría arqueológica II. La arqueología procesual", *Revista d'Arqueologia de Ponent*, 8: 61-78.
- Lull, V. i Micó, R. 2001, "Teoría arqueológica III. Las primeras arqueologías posprocesuales", *Revista d'Arqueologia de Ponent*, 11-12: 21-41.
- Micó, R. (2006), "Archivos, espejos o telescopios. Maneras de hacer en arqueología", *Complutum*, 17, pp. 171-183.
- Moro, O. (2007). *Arqueología prehistórica e historia de la ciencia. Hacia una historia crítica de la arqueología*. Barcelona.
- Richard, N. (1992). *L'invention de la préhistoire, Une anthologie*. París.
- Schnapp, A. (1993). *La conquête du passé. Aux origines de l'archéologie*. París.
- Shanks, M. i Tilley, C. (1987), *Re-constructing Archaeology. Theory and Practice*. Cambridge University Press, Cambridge.
- Shanks, M. i Tilley, C. (1987), *Social Theory and Archaeology*. Polity Press, Cambridge.
- Trigger, B. G. (1992). *Historia del pensamiento arqueológico*. Barcelona.
- Watson, P. J., Leblanc, S. i Redman, Ch. L. (1974), *El método científico en arqueología*. Alianza, Madrid.
- White, L. (1982), *La ciencia de la Cultura. Un estudio del hombre y la civilización*. Paidós, Barcelona.